

Regeringens proposition till Riksdagen om godkännande av vissa bestämmelser i protokollet med Ryssland om ändring av överenskommelsen om främjande av och ömsesidigt skydd för investeringar

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att riksdagen godkänner det med Ryska Federationen i maj 1996 undertecknade protokollet genom vilket överenskommelsen med Socialistiska Rådsrepublikernas Förbund, ingången 8.2.1989, om främjande av och ömsesidigt skydd för investeringar ändras. Syftet med ändringen är att modernisera nämnda överenskommelse.

Protokollet träder i kraft trettio dagar efter den dag då de avtalslutande parterna har meddelat varandra att de konstitutionella villkoren för ikraftträdandet uppfyllts. I propositionen ingår ett förslag till lag om godkännande av vissa bestämmelser i protokollet vilka hör till området för lagstiftningen. Den föreslagna lagen avses träda i kraft samtidigt som protokollet.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge

Ryska Federationen har i behörig ordning förklarat sig förpliktad av överenskommelsen (FördrS 57—58/91) mellan Republiken Finland och Socialistiska Rådsrepublikernas Förbund, ingången 8.2.1989, om främjande av och ömsesidigt skydd för investeringar.

Ett protokoll över de mest brådskande ändringarna undertecknades i Helsingfors 4.5.1996. Överenskommelsen revideras i sin helhet vid en för båda parterna lämplig tidpunkt.

Finland har sedan tidigare gällande överenskommelser avseende skydd av investeringar med Egypten (FördrS 3/82), Bulgarien (FördrS 40/85), Kina (FördrS 4/86), Sri Lanka (FördrS 54/87), Malaysia (FördrS 79/87), Ungern (FördrS 20/89), Polen (FördrS 24/91), Tjeckien (ingången med Tjeckiska och Slovakiska förbundsrepubliken, FördrS 73/91), Estland (FördrS 104/92), Litauen (FördrS 119/92), Rumänien (FördrS 121/92), Lettland (FördrS 5/93), Uzbekistan (FördrS 74/93), Ukraina (FördrS 6/94), Vit-

ryssland (FördrS 89/94), Turkiet (FördrS 29/95), Argentina (FördrS 21/96), Chile (FördrS 23/96), Republiken Korea (FördrS 25/96), Vietnam (FördrS 27/96), Peru (FördrS 33/96), Thailand (FördrS 35/96), Slovakien (ingången med Tjeckiska och Slovakiska förbundsrepubliken, FördrS 73/91) och Förenade Arabemiraten (FördrS 22/97).

2. Beredning av protokollet

Förhandlingarna har syftat till att revidera överenskommelsen med Socialistiska Rådsrepublikernas Förbund för att motsvara den ändrade samhällsordningen i Ryssland samt liberaliseringen av reglerna för utländskt ägande i Finland. Ändringsprotokollet utgör en delrevision. När lagstiftningen i Ryssland nått en tillräcklig utvecklingsnivå revideras överenskommelsen i sin helhet.

3. Protokollets betydelse

Ändringen i ordalydelsen, allmänt intresse, motsvarar bättre rådande uppfattningar om

förutsättningarna för expropriation i en marknadsekonomi än den tidigare ordalydelsen, statens intresse. Den nya ordalydelsen överensstämmer med bestämmelsen i 12 § regeringsformen. Den andra ändringen, biläggande av tvister mellan regeringarna genom skiljemannaförfarande, är en precisare meka-

nism än den tidigare bestämmelsen att tvister avgörs på diplomatisk väg.

4. Propositionens ekonomiska verkningar

Ändringen har inga statsekonomiska verkningar.

DETALJMOTIVERING

5. Protokollets innehåll

Artikel 1. I artikeln ersätts begreppet statens intresse i stycke 2 i artikel 4 i överenskommelsen med begreppet allmänt intresse.

Artikel 2. I artikeln föreskrivs att tvister mellan de avtalslutande parterna om tolkning och tillämpning av överenskommelsen i första hand skall avgöras genom förhandlingar. Om enighet inte kan uppnås kan ärendet hänskjutas till skiljemannaförfarande i enlighet med sedvanliga internationella regler. Skiljemännens beslut är slutgiltigt och bindande för de avtalslutande parterna.

Artikel 3. Enligt artikeln träder ändringen i kraft trettio dagar efter den dag då de avtalslutande parterna meddelat varandra att protokollet godkänts.

Artikel 4. Protokollet utgör en integrerad del av överenskommelsen och är i kraft under samma tid som själva överenskommelsen.

6. Behovet av riksdagens samtycke

Enligt artikel 1 i protokollet ändras förutsättningarna för expropriation så att allmänt intresse krävs i stället för statens intresse. Ändringen är en precisering för att motsvara bestämmelsen i 12 § 2 mom. regeringsformen om expropriation för allmänt behov.

Enligt 33 § regeringsformen ankommer det på republikens president att bringa statsfördrag i kraft om inte fördraget kräver riksdagens samtycke. Den ursprungliga överenskommelsen bringades i kraft efter att riksdagen godkänt överenskommelsen till de delar bestämmelserna hörde till lagstiftningens område. I regeringens proposition (62/89) konstaterades bestämmelserna avse-

ende expropriation stå i strid med finsk lagstiftning.

Den andra ändringen gäller bilägandet av tvister mellan de avtalslutande parterna, om vilket den tidigare överenskommelsen använder det otydliga uttrycket på diplomatisk väg (artikel 9). Tvister biläggs nu enligt skiljemannaförfarande, ett etablerat instrument i internationell rätt. Nämda regeringsproposition nämner inte bilägandet av tvister mellan de avtalslutande parterna. Frågan har med andra ord inte ansetts höra till riksdagens kompetens. Vidare omnämns frågan varken i utrikesutskottets (23/89) eller stora utskottets (92/89) betänkande.

Enligt 12 § regeringsformen skall om expropriation av egendom stadgas genom lag, vilket innebär att endast riksdagen kan besluta om minsta lilla ingrepp i bestämmelserna avseende expropriation. För ändringen av stycke 2 i artikel 4 i överenskommelsen enligt artikel 1 i protokollet krävs följaktligen riksdagens samtycke.

Med stöd av vad som ovan anförts och i enlighet med 33 § regeringsformen föreslås

att Riksdagen godkänner de bestämmelser som kräver riksdagens samtycke i det i Helsingfors den 4 maj 1996 mellan Republiken Finlands regering och Ryska Federationens regering överenskomna protokollet om ändring av överenskommelsen om främjande av och ömsesidigt skydd för investeringar.

Eftersom protokollet innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen föreläggs Riksdagen samtidigt följande lagförslag:

Lag

om godkännande av vissa bestämmelser i protokollet med Ryska Federationen om ändring av överenskommelsen om främjande av och ömsesidigt skydd för investeringar

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 §

Bestämmelserna i det i Helsingfors den 4 maj 1996 mellan Republiken Finlands regering och Ryska Federationens regering ingångna protokollet om ändring av överenskommelsen om främjande av och ömsesidigt skydd för investeringar är, för så vitt de hör till lagstiftningens område, i kraft så som därom avtalats.

2 §

Närmare stadganden om verkställigheten av denna lag utfärdas vid behov genom förordning.

3 §

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning.

Helsingfors den 23 maj 1997

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Minister *Ole Norrback*

(Översättning)

PROTOKOLL

om ändring av överenskommelsen mellan Republiken Finlands regering och Socialistiska Rådsrepublikernas Förbunds regering om främjande av och ömsesidigt skydd för investeringar

Republiken Finlands regering och Ryska Federationens regering, nedan de avtalsslutande parterna,

har, i syfte att precisera vissa bestämmelser i överenskommelsen mellan Republiken Finlands regering och Socialistiska Rådsrepublikernas Förbunds regering, ingången 8.2.1989, om ömsesidigt skydd för och främjande av investeringar,

kommit överens om följande:

Artikel 1

I stycke 2 i artikel 4 i överenskommelsen ersätts ordet "statens" med ordet "allmänt", varvid detta stycke i sin helhet lyder på följande sätt:

"2. Ingendera avtalsslutande part vidtar på sitt territorium tvångsåtgärder riktade mot investeringar som gjorts där av den andra avtalsslutande partens investerare, såsom nationalisering, expropriation eller andra motsvarande åtgärder som avser övertagande utom i de fall att allmänt intresse kräver detta. Härvid efterlevs den ordning som fastställs i lagstiftningen på detta territorium och betalas behörig ersättning."

Artikel 2

Artikel 9 i överenskommelsen får följande form:

"1. Tvister mellan de avtalsslutande parterna om tolkning och tillämpning av denna överenskommelse avgörs genom förhandlingar.

ПРОТОКОЛ

о внесении изменений в Соглашение между Правительством Финляндской Республики и Правительством Союза Советских Социалистических Республик о содействии осуществлению и взаимной защите капиталовложений

Правительство Финляндской Республики и Правительство Российской Федерации, именуемые в дальнейшем Договаривающимися Сторонами,

в целях уточнения отдельных положений Соглашения между Правительством Финляндской Республики и Правительством Союза Советских Социалистических Республик о содействии осуществлению и взаимной защите капиталовложений, подписанного в Хельсинки 8 февраля 1989 года (далее именуется — Соглашение),

согласились о нижеследующем:

Статья 1

В пункте 2 статьи 4 Соглашения слово "государственные" заменить на слово "общественные", изложив этот пункт в следующей редакции:

"2. Ни одна из Договаривающихся Сторон не будет предпринимать на своей территории принудительные меры, такие как национализация, реквизиция или другие подовные меры по изъятию капиталовложений, осуществленных на ее территории инвестором другой Договаривающейся Стороны, за исключением случаев, когда этого требует общественные интересы. При этом соблюдается порядок, установленный действующим на этой территории законодательством, и выплачивается соответствующая компенсация."

Статья 2

Статью 9 Соглашения изложить в следующей редакции:

"1. Споры между Договаривающимися Сторонами относительно толкования или применения настоящего Соглашения будут разрешаться путем переговоров.

2. Om tvisten mellan de avtalsslutande parterna inte kan avgöras på detta sätt inom sex månader från den dag då den ena avtalsslutande parten skriftligen underrättat den andra avtalsslutande parten om tvisten, kan endera avtalsslutande parten begära att tvisten hänskjuts till en skiljedomstol för avgörande.

3. Skiljedomstolen upprättas för varje enskilt fall. Vardera avtalsslutande parten utser en medlem till skiljedomstolen. Därefter väljer dessa två medlemmar en medborgare från en tredje stat, vilken genom ett avtal mellan de avtalsslutande parterna utses till ordförande för skiljedomstolen. Skiljemännen skall utses inom två månader och ordföranden inom fyra månader från den dag då någondera av de avtalsslutande parterna meddelade sin avsikt att hänskjuta tvisten till skiljemannaförfarande.

4. Om de tidsfrister som anges i stycke 3 i denna artikel inte har iakttagits, kan vardera avtalsslutande part, i avsaknad av annan överenskommelse, be Internationella domstolens president att förrätta nödvändiga utnämningar. Om presidenten är medborgare i någondera av de avtalsslutande parterna eller av någon annan orsak är förhindrad att utföra uppgiften, ombuds Internationella domstolens vice president att förrätta nödvändiga utnämningar. Om vice presidenten är medborgare i någondera av de avtalsslutande parterna eller av någon annan orsak är förhindrad att utföra nämnda uppgift, ombuds den till tjänsteåren äldsta domaren i Internationella domstolen, som inte är medborgare i någondera avtalsslutande part, att förrätta nödvändiga utnämningar.

5. Skiljedomstolen fattar sitt beslut med röstmajoritet. Besluten är slutgiltiga och bindande för båda avtalsslutande parter. Vardera avtalsslutande part skall bära kostnaderna för den medlem som den utnämmt samt kostnaderna för sin representation i skiljeförfarandet; kostnaderna för ordföranden och övriga kostnader skall bäras i lika delar av de avtalsslutande parterna. Skiljedomstolen kan dock förordna att den ena avtalsslutande parten skall svara för en större andel av kostnaderna. I alla andra hänseenden skall skiljedomstolen själv fastställa sina procedurreglar.”

2. Если спор не будет разрешен таким образом в течение шести месяцев с момента, когда одна из Договаривающихся Сторон письменно уведомит о нем другую Договаривающуюся Сторону, он будет передан по просьбе любой из Договаривающихся Сторон на рассмотрение третейского суда.

3. Третейский суд будет создаваться для каждого конкретного случая. Каждая из Договаривающихся Сторон назначит по одному члену третейского суда. Затем эти два члена суда изберут гражданина третьего государства, который по взаимному согласию Договаривающихся Сторон будет назначен председателем третейского суда. Члены третейского суда будут назначены в течение двух месяцев, а председатель — в течение четырех месяцев с момента, когда одна из Договаривающихся Сторон заявит о намерении передать спор на рассмотрение третейского суда.

4. Если сроки, указанные в пункте 3 настоящей статьи, не будут соблюдены, то при отсутствии иной договоренности любая из Договаривающихся Сторон может обратиться к Председателю Международного Суда с просьбой произвести необходимые назначения. Если Председатель является гражданином одной из Договаривающихся Сторон или по другой причине не может выполнить указанную функцию, произвести необходимые назначения будет предложено Вице-Председателю Международного Суда. Если Вице-Председатель является гражданином одной из Договаривающихся Сторон или по другой причине не может выполнить указанную функцию, произвести необходимые назначения будет предложено следующему за ним по старшинству члену Международного Суда, который не является гражданином ни одной из Договаривающихся Сторон.

5. Третейский суд выносит решения большинством голосов. Такие решения будут окончательными и обязательными для обеих Договаривающихся Сторон. Каждая из Договаривающихся Сторон будет нести расходы, связанные с деятельностью назначенного ею члена суда и своим представительством в третейском разбирательстве; расходы, связанные с деятельностью председателя третейского суда, а также иные расходы Договаривающихся Сторон будут нести в равных долях. Третейский суд может, однако, определить в своем решении, что одна из

Договаривающихся Сторон будет нести большую долю расходов. По всем иным вопросам суд определит порядок своей работы самостоятельно.”

Artikel 3

Detta protokoll träder i kraft trettio (30) dagar efter den dag då det sista skriftliga meddelandet mottagits som bekräftar att de avtalslutande parterna uppfyllt staternas interna förutsättningar för ikraftträdandet.

Artikel 4

Detta protokoll utgör en integrerad del av överenskommelsen och är i kraft under samma tid som själva överenskommelsen.

Uppgjort i Helsingfors den 4 maj 1996 i två exemplar, ett på finska och ett på ryska, vilka båda texter har samma giltighet.

För Republiken Finlands regering

För Ryska Federationens regering

Статья 3

Настоящий протокол вступит в силу по истечении тридцати дней с даты получения последнего письменного уведомления, подтверждающего выполнение Договаривающимися Сторонами необходимых для этого внутригосударственных процедур.

Статья 4

Настоящий Протокол является неотъемлемой частью Соглашения и будет оставаться в силе в течение срока действия Соглашения.

Совершено в Хельсинки "4" мая 1996 года в двух экземплярах, каждый на финском и русском языках, причем оба текста имеют одинаковую силу.

За Правительство Финляндской Республики

За Правительство Российской Федерации